

Samorząd metropolitalny budowany od zadań

red. Jakub Szlachetko

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 2024

ISBN: 978-83-8206-593-0

<https://wydawnictwo.ug.edu.pl/produkt/samorzad-metropolitalny-budowany-od-zadan/>

Książka jest efektem współpracy środowiska naukowego, eksperckiego i administracyjnego, funkcjonującego w ramach Metropolitalnej Sieci Współpracy Naukowej i Eksperckiej – koordynowanej przez Instytut Metropolitalny w Gdańsku.

Z reguły do kwestii metropolitalnej podchodzi się z perspektywy identyfikacji miast rdzeniowych i delimitacji obszarów funkcjonalnych, możliwości reformy podziału terytorialno-administracyjnego lub przyszłego ustroju politycznego samorządu metropolitalnego. Tymczasem stosunkowo mało uwagi poświęca się temu, co powinno stanowić istotę zarządzania metropolitalnego, a więc zadaniom publicznym, które powinny być realizowane i koordynowane na tym poziomie terytorialnym. Dobrze zorganizowany samorząd metropolitalny leży w interesie wszystkich mieszkańców, jest dobrem powszechnym. „Opłaca się” nie tylko mieszkańcom miast rdzeniowych, ale także mieszkańcom mniejszych miejscowości z obszarów funkcjonalnych.

Autorzy prezentowanej książki budują kwestię metropolitalną „od dołu” – konsekwentnie analizują poszczególne domeny funkcjonowania samorządu terytorialnego, czasem konkretne zadania publiczne, i rozważają, czy jest w nich przestrzeń dla nowego, metropolitalnego podmiotu. Jeżeli tak, stawiają stosowną tezę (i postulat *de lege ferenda*). Jeżeli nie, stwierdzają to wprost, by rozwiązać wszelkie wątpliwości. I w ten sposób zmierzono się m.in. z rozwojem społeczno-gospodarczym, planowaniem przestrzennym, rewitalizacją, organizacją transportu publicznego, mobilnością miejską oraz – wykraczając poza klasyczną triadę

rozwój–przestrzeń–transport – zaopatrzeniem w energię, utrzymywaniem porządku i czystości, ochroną zdrowia, polityką społeczną czy zarządzaniem kryzysowym. „Samorząd metropolitalny budowany od zadań” to samorząd pragmatyczny, który ma sprawnie działać tam, gdzie są jakieś nowe potrzeby lub stare dysfunkcje.

Zawartość rozdziałów książki przedstawia się następująco:

1. Maciej Smętkowski, Małgorzata Gorzałczyńska-Koczkodaj, Łukasz Mięka, Przemysław Śleszyński, Rozwój społeczno-gospodarczy
2. Katarzyna Szlachetko, Kamil Olzacki, Krzysztof Mularski, Przeciwdziałanie bezrobociu i aktywizacja rynku pracy
3. Łukasz Mięka, Przemysław Śleszyński, Planowanie przestrzenne
4. Jakub Szlachetko, Rewitalizacja obszarów zdegradowanych
5. Agnieszka Ważna, Karol Ważny, Publiczny transport zbiorowy
6. Michał Beim, Publiczny transport zbiorowy
7. Mariusz Szyrski, Karolina Chról, Zaopatrzenie w energię
8. Jakub Dorosz-Kruczyński, Utrzymywanie porządku i czystości
9. Kamil Zeidler, Paula Chmielowska, Ochrona dziedzictwa kultury
10. Krzysztof Mularski, Centrum usług społecznych
11. Dominika Cendrowicz, Radosław Mędrzycki, Pomoc społeczna (wybrane aspekty)
12. Sebastian Sikorski, Ochrona zdrowia
13. Tomasz Bojar-Fijałkowski, Zarządzanie kryzysowe
14. Krzysztof Mularski, Centrum usług wspólnych

Największa trudność towarzysząca od lat debacie o obszarach metropolitalnych w Polsce to fakt, że wywołuje ona emocje o charakterze politycznym. Metropolie zaś, zdaniem autorów książki, to „rzecz pragmatyczna, a nie ideologiczna”. I taka właśnie perspektywa przewija się przez całą treść prezentowanego wydawnictwa.